

EFFECTENMONITOR CORONA

Aan: Gemeenteraad
Van: College
Datum: 30 oktober 2020
Betreft: Effectenmonitor Corona

DISCLAIMER: de informatie dateert van 30 oktober 2020.

Effecten coronacrisis

De impact van het coronavirus op onze maatschappij en economie is groot, zo ook op onze eigen lokale gemeenschap. Hoewel niemand de volle omvang al kent, is het duidelijk dat deze crisis grote gevolgen heeft en de nodige risico's kent. De sociaal-maatschappelijke en de economische impact zijn beiden groot en slechts beperkt lokaal te beïnvloeden. Het Rijk heeft eerder aangegeven om gemeenten te gaan compenseren voor de coronakosten. In welke mate, op welke gebieden en de kostendekkendheid hiervan zijn vaak nog onduidelijk. Daar waar we wel zicht hebben op kosten, inkomsten of compensatie verwerken we dit in de tweede berap 2020 en hebben we dit verwerkt in de conceptbegroting 2021. In deze monitor geven we een actueel overzicht van de (financiële) impact over de afgelopen periode met een doorkijk naar 2021. We zullen de effecten van corona blijvend integraal onderdeel uit laten maken van de P&C cyclus. Want op basis van de vooruitzichten zal er nog langere tijd sprake zijn van sociaal maatschappelijke en economische impact.

Beeselse aanpak

We hebben te maken met een pandemie, een crisis van een omvang waarvoor in Nederland een landelijke aanpak noodzakelijk is en wordt toegepast met regionale bevoegdheden voor de veiligheidsregio. Landelijk worden er (beperkende) maatregelen afgekondigd én bijbehorende steunmaatregelen. Regionaal worden die vertaald in de structuur van de veiligheidsregio.

Lokaal betekent dit dat het voor ons vooral van belang is dat we beeld hebben bij de impact lokaal, daarvoor voeren we gesprekken met de partners in het veld, verenigingen, ondernemers en (maatschappelijke) organisaties. De steunmaatregelen waarvan de uitvoering bij ons ligt, voeren we proactief uit en we verwijzen proactief door naar waar mogelijkheden liggen binnen de diverse steunpakketten. Daarnaast pakken we op openbare orde en veiligheid, op de sociaal maatschappelijke impact en in relatie tot onze lokale gemeenschap (onderneming, stichtingen, verenigingen, huurders etc.) onze rol bij vragen over en de naleving van de maatregelen, hulp, afstemming en uitvoering.

Tot op heden zien we dat de crisis grote impact heeft maar dat de steunmaatregelen vooralsnog de – voor nu – incidentele effecten afvlakken. Ook bij de huidige gedeeltelijke lockdown zien we dat Tozo 3 is verruimd, verlengd en er ook aanvullende steunmaatregelen zijn aangekondigd.

Overzicht (30 oktober 2020)

In onderstaande tabel hebben we de kosten en gedeelde inkomsten die betrekking hebben op corona in beeld gebracht. Daarbij merken we op dat een deel van deze kosten gecompenseerd zal gaan worden door het Rijk. Er zijn compensatieregelingen waar partijen rechtstreeks beroep kunnen doen en regelingen die worden uitgekeerd aan gemeenten ter compensatie van gemeentelijke kosten.

Effecten programmabegroting	Kosten	Inkomsten	Saldo
Programma 1 Beleven			
Derving toeristenbelasting Als gevolg van de coronacrisis vinden er minder recreatieve overnachtingen plaats in onze gemeente. Na de eerste terugval aan het begin van de crisis stegen de aantallen daarna weer naar een normaal niveau tot aan de huidige gedeeltelijke lockdown. Overnachtingen zijn toegestaan maar lopen wel terug. Dit zal naar verwachting resulteren in een incidentele lagere opbrengst toeristenbelasting van € 240.000,- voor 2020. Voor 2021 is het risico aanwezig dat de aantallen opnieuw in periodes lager uit kunnen vallen, echter gaan we er vooralsnog van uit dat in het hoogseizoen hoge aantallen overnachtingen kunnen plaatsvinden zoals ook in 2020 het geval was.	€ 0	-/- € 240.000	-/- € 240.000
Kwijtschelden huur sportvelden De gemeente heeft de huur maart, april, mei kwijtgescholden aan beide voetbalverenigingen en Roka. De huur is gedeclareerd bij de landelijke regeling tegemoetkoming verhuurders sportaccommodaties. Voor de rest van het jaar bekijken we, in afwachting van aanvullende landelijke compensatiemogelijkheden, welke ondersteuningsmaatregelen nodig zijn voor sportverenigingen.	€ 9.000	€ 9.000	€ 0
Kwijtschelden huur binnensport SBBB heeft de huur voor de maanden maart-april-mei gedeclareerd bij de landelijke regeling tegemoetkoming verhuurders sportaccommodaties. SBBB heeft de huur kwijtgescholden aan de verenigingen over die periode.	€ 31.000	€ 31.000	€ 0
Programma 2 Samenkracht			
Loonkostencompensatie SW-arbeidskrachten Als gevolg van het coronavirus zijn landelijk SW-bedrijven geheel of gedeeltelijk gesloten. Daardoor vallen bedrijfsopbrengsten weg. Vanuit het Rijk ontvangen we een compensatie van de loonkosten die normaal gesproken worden gefinancierd uit de bedrijfsopbrengsten. Omdat Beesel de loonkosten van SW-arbeidskrachten niet uit bedrijfsopbrengsten financiert, levert dit een voordeel op van € 82.000 dat we	€ 82.000	€ 82.000	€ 0

doorzetten naar onze onderhoudsdienst. De effecten van corona voor de bedrijfsvoering van de onderhoudsdienst worden blijvend in beeld gebracht. Voor 2020 zal er geen verhoging van de gemeentelijke bijdrage plaatsvinden.			
TOZO uitkeringen Deze worden volledig door het Rijk vergoed.	€ 807.000	€ 807.000	€ 0
Financieren niet-gefactureerde uren WMO- en Jeugdzorgaanbieders Betreft het aanvullen tot de garantie-omzet van aanbieders. Het is onduidelijk of een inhaalslag gaat plaatsvinden, of dat er sprake is van uitstel ofwel afstel van zorg. De niet gefactureerde uren zijn betaald uit de lopende budgetten en leiden dus vooralsnog niet tot aanvullende kosten. De reeds betaalde garantie-omzet is als volgt verdeeld over de beleidsvelden: - WMO: € 154.000 - Jeugd: € 27.000 - In behandeling (Wmo - Jeugd): € 36.050	-	-	-
Voorschoolse voorziening peuters Omdat de kinderopvang tijdelijk gesloten was, konden peuters geen gebruik maken van het peuteraanbod. Ouders bleven wel de ouderbijdrage betalen. Ouders krijgen een vergoeding voor het doorbetalen van de bijdrage. Met deze eenmalige extra uitkering ontvangt onze gemeente de middelen om deze eigen bijdrage van de ouders te vergoeden. Voor ons betekent dit een extra uitkering van € 5.765.	€ 1.088	€ 5.765	€ 4.677
Organisatie noodopvang kinderopvang en onderwijs De noodopvang waarbij extra personeelsinzet en accommodatie nodig was buiten het normale aanbod van de locaties wordt door de gemeente gefinancierd en bedroeg € 5.803.	€ 5.803	€ 0	- /- € 5.803
Programma 3 Fijn wonen en bedrijvig			
Kermis is niet doorgegaan Omdat de kermissen in Beesel en Reuver niet door zijn gegaan lopen we enerzijds inkomsten mis, maar hebben we ook een aantal kosten niet gemaakt. Per saldo hebben we een nadeel van € 33.000.	-	-	-/- € 33.000
Niet invorderen marktgelden Als gevolg van de Coronamaatregelen heeft de markt vooral in het tweede kwartaal op een aangepaste wijze plaatsgevonden. De inning van de marktgelden was daarop aangepast.	€ 3.000	€ 0	€ -/- 3.000
Programma 4 Veilige en dienstverlenende gemeente			

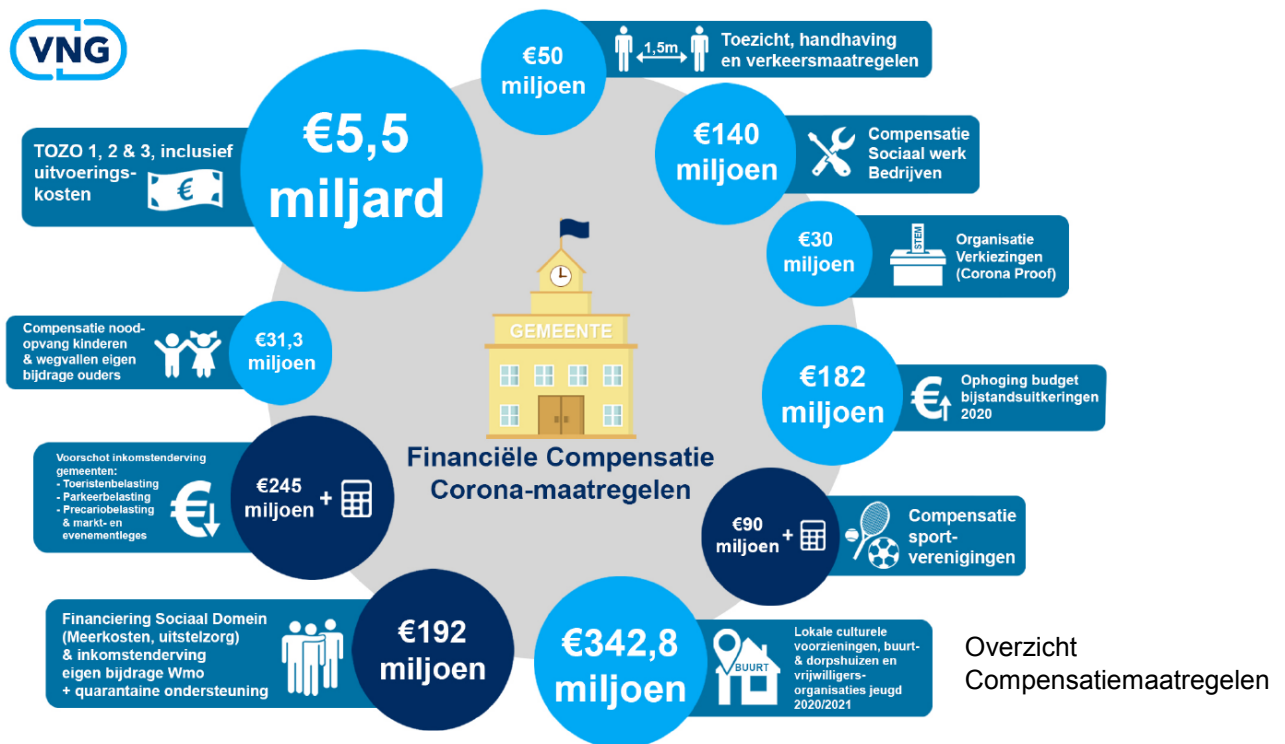
Coronakosten algemeen (interne organisatie)		€ 167.000	€ 10.000	-/- €
Vanuit de Stichting Arbeidsmarkt & Opleidingsfonds Gemeenten (A&O fonds) hebben we een subsidie van € 10.000 ontvangen voor gemaakte kosten in het kader van de uitrol van MS Teams en de inrichting van 1,5 meter werkplekken.				157.000
Streamingskosten digitaal vergaderen raad	17.000			
Telewerken, I&A faciliteiten	13.000			
Veilige 1,5 meter werkomgeving gemeentehuis/loods	18.000			
Communicatiekosten	58.000			
Onderzoek coronaproof kermis	11.000			
Inhuur ivm vervanging kwetsbare groep WAA	10.000			
Overige uitgaven incl. stelpost kosten 2e golf	40.000			
	<u>167.000</u>			
Algemene Dekkingsmiddelen				
Gemeentefonds		€ 0	€ 462.000	€ 462.000
In de septembercirculaire 2020 heeft het Rijk aangekondigd dat elke gemeente een eenmalige extra uitkering ontvangt ter compensatie van de gemaakte coronakosten/ gederfde inkomsten. Voor de gemeente Beesel betekent dit een eenmalige uitkering van € 462.000.				

Gemeentefonds

De uitkering van het gemeentefonds gebruiken we om de gemaakte coronakosten in onze begroting 2020 te compenseren. Zoals uit bovenstaande monitor blijkt, verwachten we over 2020 € 434.000 aan kosten/ inkomstenderving met betrekking tot corona onder voorbehoud van onvoorziene omstandigheden in de maanden november en december. Tevens willen we € 15.000 reserveren voor een mogelijke geste naar onze inwoners. De uitkering uit het gemeentefonds ad € 462.000 dekt alle kosten op dit moment dus nog. Het restant kunnen we ten gunste van de algemene middelen brengen. Immers we hebben op dit moment voldoende ruimte in onze begroting (meerjarig) om eventuele aanvullende coronakosten te dekken. Zie hiervoor ook het onderdeel Noodfonds. Deze werkwijze is overeenkomstig de manier waarop we doorgaans met de uitkering uit het gemeentefonds omgaan.

Doorkijk 2021

Voor diverse onderdelen in de begroting verwachten we dus gecompenseerd te worden door de Rijksoverheid. Wanneer verdere maatregelen, de duur van de crisis en/of de beëindiging of het ontbreken van landelijke steunmaatregelen er voor zorgen dat er lokaal urgente problemen ontstaan dan zullen we lokaal klaarstaan. Omdat we in deze fase nog onvoldoende zicht hebben op verdere incidentele en/of structurele effecten is dat nu nog moeilijk financieel te vertalen. Door onze gezonde reserverepositie en opzet van de begroting verwachten we dat we voor 2021 voldoende ruimte hebben om impact op te kunnen vangen. In dat kader monitoren we vooral de situatie om zicht te hebben op waar urgente situaties ontstaan en om te kunnen bepalen welke vorm van steun bij een situatie past. De steunmaatregelen (stand 10-10-2020) zijn door de VNG in beeld gebracht exclusief steunmaatregelen aan andere instanties en exclusief de investeringen in de herstellepakketten:

Gewoon anders

We hebben, net als een aantal collega-gemeenten, overwogen om een coronafonds op te richten. Met de kennis van nu hebben we dat niet als zodanig voorgesteld omdat onze begrotingssystematiek op onderdelen in een dergelijke behoefte al kan voorzien:

- Ten eerste zijn de (financiële) gevolgen op dit moment nog te onzeker en zien we vooralsnog het beeld dat de landelijke overheid gepaard met beperkende maatregelen ook steunmaatregelen uitrolt. Die zullen richting toekomst mogelijk minder kostendekkend worden, maar dan moet ook lokaal de vraag nog gesteld worden wanneer in die gevallen steun vanuit lokaal gemeenschapsgeld de juiste steunmaatregel is of dat er naar andere oplossingen moet worden gezocht.
- Daarnaast zijn er geen signalen vanuit de gemeenschap ontvangen die op dit moment aanleiding geven tot het treffen van aanvullende lokale maatregelen anders de inzet die we nu plegen.
- Tot slot hebben we gezonde reserveposities van waaruit we mogelijke effecten kunnen opvangen en een aantal budgetten waarvan we gebruik kunnen maken als coronamaatregelen of initiatieven rondom corona vanuit de gemeenschap daarom vragen. Voorbeelden hiervan zijn het budget vitale voorzieningen en het budget gemeenschapsinitiatieven.

Gewoon samen

Wij geven daarom de voorkeur aan gericht maatwerk boven een algemene regeling in combinatie met een nieuwe reserve. Wanneer er toch extra middelen nodig blijken te zijn - gezien de risico's die aan deze crisis gekoppeld zijn - dan heeft de gemeente Beesel meermaals laten zien snel te kunnen handelen. Het college heeft er alle vertrouwen in dat dat ons ook juist nu in deze tijd opnieuw gaat lukken als het echt nodig is.

Gemeente in gemeenschap

Daarnaast zullen we in 2021 de effecten vanuit deze crisis waar nodig vertalen in onze beleidsvelden en in onze werkwijze. Denk hierbij aan de 'versnelling' die mede door de crisis is ingezet op digitaal en online werken. Het plaats en tijd onafhankelijk werken en daarmee ook de toekomstige ontwikkeling van onze organisatie voor wat betreft dienstverlening, gemeentehuis en de verdere invulling en verankering van onze visie 'gemeente in gemeenschap'.